

Д. І. Кошеля,
аспірант кафедри економіки та фінансів,
Мукачівський державний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2706-4031>

DOI: 10.32702/2306-6814.2023.5.106

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ В ІТ-СФЕРІ

D. Koshelia,
Postgraduate student of the Department of Economics and Finance,
Mukachevo State University

CONCEPTUAL PRINCIPLES OF BUSINESS ORGANIZATION IN IT SPHERE

Все більш актуальним стає вивчення та систематизація засад організації діяльності суб'єктів бізнесу в ІТ-сфері, яка є досить проблемною у зв'язку із відсутністю меж в створення бізнесу та єдності, щодо ідентифікації базових форм та видів організації такого бізнесу. Крім того наявна невизначеність, щодо організації ресурсного забезпечення бізнесу в ІТ-сфері. Закласти основи розв'язання цього питання має формування усталеного погляду на сутність бізнесу в ІТ-сфері. Відповідно до вищенаведеного, дослідження спрямоване на ідентифікацію концептуальних засад організації бізнесу в ІТ-сфері. При цьому автором реалізований розгляд сутності бізнесу в ІТ-сфері (через призму кількох підходів) та сформована усталена система поглядів на організацію бізнесу в ІТ-сфері. За результатами дослідження доведено, що діяльність суб'єкта бізнесу вважається можливою з часу акумулювання капіталу, достатнього для реалізації бізнес-ідеї. Відтак основою погляду на організацію такого бізнесу має бути раціоналізація діяльності та забезпечення подальшого планування потоків акумулювання капіталу за типами фондів та цінностей. У межах системи поглядів на організацію бізнесу зазначимо, що за типами діяльності важливе врахування типу бізнесу та сфери охоплення. Це потрібно, щоб у кожному продуценті застосовувалися адекватні погляди на методи організаційного впливу. На рівні окремого бізнесу добір основних методів планування має мати сферу охоплення та специфічність, які виражаються в організаційному впливі та його транслюванні у організаційній структурі окремого бізнесу. За результатами дослідження доведено, що діяльність суб'єкта бізнесу можлива, якщо воно є легалізованою. У межах системи поглядів на організацію бізнесу зазначимо, що регулювальний вплив держави потребує доповнення продуцентів конкретикою щодо основного та другорядних видів економічної діяльності суб'єктів бізнесу. Для цього застосовують систему кодування видів економічної діяльності або коди за КВЕД-2010. Разом з тим за КВЕД-2010 суб'єкти бізнесу не можуть бути чітко відмежовані за продуцентами.

At the beginning of the military aggression of Russia against Ukraine, domestic business in the IT sphere demonstrated steady development. Thus, the study and systematization of the principles of organization of business entities activity in IT sphere, which is rather problematic in connection with the absence of boundaries in the organization of business creation, absence of unity, concerning the identification of basic forms and types of organization of such business, becomes more and more urgent. In addition, there is uncertainty about the organization of resources for business in IT-sphere. To lay the foundations for the solution of this issue should form a well-established view on the essence of business in IT-sphere based on analysis and concretization of the existing pool of approaches to its definitions, which are available in scientific literature. According to the above, the research is

aimed at the identification of conceptual principles of organization of business in IT-sphere. At that, the author realized the consideration of business essence in IT-sphere due to the prism of several approaches (including operational, structural, and generalized) and formed a system of views on business organization in IT-sphere. According to the results of the research it is proved that the activity of the business entity is considered possible since the accumulation of capital is sufficient for the business idea realization. Therefore, the basis of the view on the organization of such business should be a rationalization of activity and provision of further planning of capital accumulation flows according to types of funds and values. Within the framework of the system of views on business organization, we will note that by types of activity, important to take into account the type of business and the sphere of coverage. Each producer should apply adequate views on the methods of organizational influence. At the level of business, the data are known and the completion of the basic planning methods should also have a scope of coverage and specificity, which are expressed in organizational influence and its transliteration within the organizational structure of the business. According to the results of the research it's proved that the activity of the business entity is considered possible if it's legalized. Within the framework of the system of views on business organization, it should be noted that the regulatory influence of the state requires the addition of producers with a specific reference to the main and secondary types of economic activity of business entities (for this purpose, the system of coding of economic activity or codes under KVED-2010 is applied). At the same time, the KVED-2010 business entities cannot be clearly defined behind the producers.

Ключові слова: продуцент; види економічної діяльності; інформаційні товари і послуги, бізнес.

Key words: producers; types of economic activity; information goods and services, business.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

До початку воєнної агресії Росії проти України, вітчизняний бізнес в ІТ-сфері демонстрував стійкий розвиток. Це підтверджують і результати огляду національного ІТ-ринку, проведені фахівцями DLF ATTORNEYS-AT-LAW, за якими понад 100 компаній (зі списку Fortune 500) обирали послуги українських суб'єктів ІТ-бізнесу. Найбільшою популярністю послуги українських суб'єктів ІТ-бізнес користуються в ЄС, США і Великобританії. Відповідно до вищенаведеного, все більш актуальним стає вивчення та систематизація засад організації діяльності суб'єктів бізнесу в ІТ-сфері, яка є досить проблемною у зв'язку із відсутністю меж створення бізнесу, єдності, щодо ідентифікації базових форм та видів організації такого бізнесу. Крім того наявна невизначеність, щодо організації ресурсного забезпечення бізнесу в ІТ-сфері. Закласти основи до розв'язання цього питання має формування усталеного погляду на сутність бізнесу в ІТ-сфері на основі аналізу та конкретизації наявного пулу підходів до його визначень, що наявні у науковій літературі.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Серед джерел, в яких започатковано розв'язання проблеми ідентифікації концептуальних засад організації бізнесу в ІТ-сфері нами виділені напрацювання О. І. Карий, Л. І. Гальківа, А. Ю. Цапулич [3], Ю. Тимошенко, Б.Ю. Ронського Б.Ю. [6], К.К. Колосової, О.В. Зелінської [5]. Разом з тим, окреслені праці хоча і висвітлюють сутність бізнесу в ІТ-сфері, однак відрізняються значним різноманіттям поглядів, які не дозволи-

ли до цього часу забезпечити консенсус в окресленій площині, а відтак і сформуванню усталеної системи поглядів на організацію такого бізнесу. Окреслені положення виявляють надзвичайну актуальність та своєчасність ініційованого автором дослідження.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Відповідно до вищенаведеного, метою статті є ідентифікація концептуальних засад організації бізнесу в ІТ-сфері. Для досягнення окресленої мети виділені наступні дослідницькі завдання: 1) розгляд сутності бізнесу в ІТ-сфері через призму кількох підходів; 2) формування усталеної системи поглядів на організацію бізнесу в ІТ-сфері.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБГРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У межах дослідження пропонуємо орієнтуватися на розгляд сутності бізнесу в ІТ-сфері через призму кількох підходів, серед яких: 1) операційний підхід (запропонований О. І. Карий, Л. І. Гальків, А.Ю. Цапулич [3]); 2) структурний підхід (запропонований Н.Ю. Тимошенко, Б.Ю. Ронським [6] та іншими); 3) узагальнений підхід (запропонований К.К. Колосовою, О.В. Зелінською [5]). Вивчення та системний аналіз окреслених підходів дозволить досягти консенсусу до ідентифікації сутності бізнесу в ІТ-сфері та сформуванню усталеної системи поглядів на його організацію.

Так, операційний підхід пов'язує сутність бізнесу в ІТ-сфері з діяльністю, спрямованою на отримання прибутку від операцій з даними та з управління даними. Недоліком підходу є значна абстрактність, адже виконання операцій з даними та з управління даними в різних

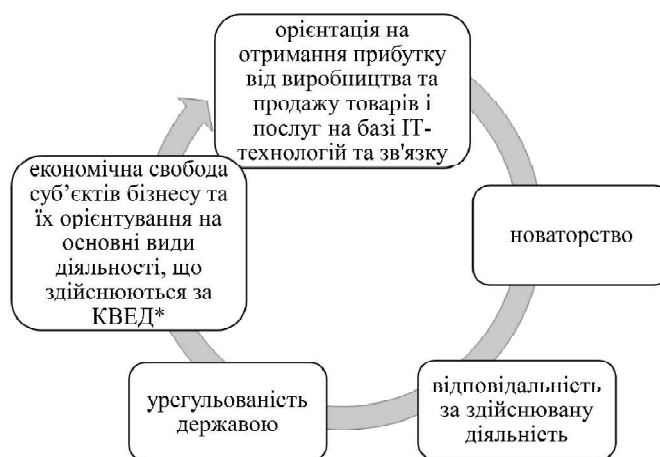

Рис. 1. Ознаки, якими наділений бізнесу в ІТ-сфері

Примітка

* КВЕД 62 (комп'ютерне програмування, консультування та пов'язана з ними діяльність), КВЕД 63 (надання інформаційних послуг), КВЕД 58 (видання програмного забезпечення).

Джерело: сформовано на основі [3; 6].

операційних і аналітичних програмах у тій чи іншій мірі формують ланцюжки абстракцій, або формулювання, які властиві більшості суб'єктів бізнесу. Абстрактність підходу можна послабити переходом до акцентування уваги на зв'язку бізнесу з конкретними процесами управління даними.

Структурний підхід формується з різним ступенем деталізації векторів випroduкування товарів та послуг, оскільки по різному тлумачиться кількома групами вчених.

Представники першої групи (Тимошенко Н.Ю., Ронський Б.Ю. [6]) пов'язують бізнес в ІТ-сфері з акумуляцією або нагромадження капіталу у фондах та інших цінностях спрямованих на такі продуценти як ІТ-аутсорсинг, розроблення програмного забезпечення, виготовлення комп'ютерів та іншого обладнання. При цьому оцифровування, ІТ-консалтинг серед продуцентів бізнесу не виділяється, хоча належить до ІТ-сфери. Виготовлення комп'ютерів та іншого обладнання до продуцентів ІТ-сфери не належить (оскільки наявне лише їх використання для надання окремих послуг на базі інформаційних технологій та зв'язку).

Представники другої групи (О. В. Журавльов, О. А. Сімахов [2, с. 25]) пов'язують бізнес в ІТ-сфері з такими продуцентами, як: ІТ-підтримка, розробка програмного забезпечення, ІТ-консалтинг, оцифровування, аутсорсинг.

Не залежно від обраних науковцями складових, структурний підхід умовний, оскільки [3]:

— за наявної конкретизації сутності бізнесу, вона ідентифікується за продуцентом, а саме широкою сферою акумулювання капіталу для легалізації та розвитку;

— за наявної конкретизації сутності бізнесу, вона ідентифікується через досить деталізовані вхідний та вихідний продукти за певної ідентичності умов додання вартості.

Крім того, вважаємо, що для продуцентів характерна єдність в умовах додання вартості та у типології організації бізнесу. Однак, з урахуванням постійних трансформацій продуцентів, визначення змісту та спе-

цифіки організації бізнесу в ІТ-сфері через таку призму складно реалізувати. Для чіткого розуміння сутності потрібна додаткова формалізація вихідного продукту в ІТ-сфері.

Узагальнений підхід, користуючись логікою узагальнення, пов'язує сутність бізнесу в ІТ-сфері з виробництвом будь-яких інформаційних товарів і послуг на базі ІТ-технологій. На нашу думку, такий підхід до сутності бізнесу в ІТ-сфері є виправданим, адже його формулюванням не притаманна зайва абстрактність, відтак не формується потреба у зайвій формалізації. Разом з тим узагальнений підхід потребує уточнення, адже, у його межах сутність бізнесу в ІТ-сфері безпосередньо пов'язується з виробництвом інформаційних товарів і послуг. Відтак, окреслений підхід має чисельні недоліки, зумовлені відсутністю достатнього теоретичного обґрунтування, зокрема [5]:

1) якщо згідно з науковою літературою інформаційні послуги є матеріалізованим результатом інформаційної діяльності на базі ІТ-технологій, то визначення інформаційних товарів наразі відсутнє;

2) досить дискусійним є розуміння змісту матеріалізованого результату лише на базі ІТ-технологій.

Організацію бізнесу в ІТ-сфері через призму узагальненого підходу складно реалізувати. Для мінімізації недоліків вважаємо за доцільне орієнтуватися на більш конкретну категорію товарів і послуг орієнтованих на процеси управління даними, серед яких аналіз даних, архітектура даних, формування даних та шифрування даних, перетворення і завантаження даних, моделювання даних, забезпечення якості даних; робота зі сховищами даних. Однак, враховуючи, що кожний з окреслених процесів формує окремий вид послуг, визначення змісту та специфіки організації бізнесу в ІТ-сфері через призму операцій з даними та з управління даними складно реалізувати.

За результатом аналізу змісту та недоліків наявних підходів, можливою є розробка авторського підходу до сутності бізнесу в ІТ-сфері, користуючись логікою узагальнення. Під категорією бізнесу в ІТ-сфері ми пропонуємо розуміти діяльність з отримання прибутку від ви-

Таблиця 1. Ідентифікація базових засад для ефективної організації бізнесу в ІТ-сфері

Сфера пошуку бізнес-ідей	Конкретизація напрямку	
	формування умов для створення бізнесу	акумулювання капіталу
виробництво та продаж послуг аналізу даних	обслуговування процесів дослідження, фільтрації, перетворення та моделювання даних, консультування з аналізу даних	виробничі і невиробничі фонди та інші цінності для: ІТ-підтримки та аутсорсингу; ІТ-консалтингу та оцифрування
виробництво та продаж товарів і послуг з архітектурного та програмного проєктування	обслуговування відносин учасників проєктування, консультування з архітектурного та програмного проєктування	Custom Application Development
	створення програмного забезпечення, проєктування елементів програмованих системи та баз даних; програмне забезпечення для фізичних інтерфейсів	
виробництво та продаж послуг Data mining	класифікація, моделювання, прогнозування на основі дерев рішень, штучних нейронних мереж, генетичних алгоритмів, еволюційне програмування	виробничі і невиробничі фонди та інші цінності для: ІТ-підтримки та аутсорсингу; ІТ-консалтингу та оцифрування,
виробництво та продаж товарів і послуг із захисту та шифрування даних	обслуговування систем управління доступом, управління інформаційною безпекою, керування записами та SIEM	Custom Application Development
виробництво та продаж товарів і послуг перетворення та завантаження даних	створення спеціалізованого програмного забезпечення для систем виявлення вторгнень	
	обслуговування процесів управління сховищами даних, управління контентом та /або його створення	виробничі і невиробничі фонди та інші цінності для: ІТ-підтримки та аутсорсингу; ІТ-консалтингу та оцифрування
виробництво та продаж товарів і послуг для моделювання даних та забезпечення якості даних	створення програмного забезпечення для запису й очищення даних	Custom Application Development
	створення спеціалізованого програмного забезпечення для формування баз даних	
виробництво та продаж послуг орієнтованих на сховища даних	обслуговування процесів подання та обробки даних у системі управління базами даних, маніпулювання даними, підтримки цілісності баз даних, консультування з означених питань	виробничі і невиробничі фонди та інші цінності для: ІТ-підтримки та аутсорсингу; ІТ-консалтингу та оцифрування
	обслуговування процесів оновлення даних у сховищі, дизайн сховища даних, консультування з означених питань	
виробництво та продаж товарів і послуг керування метаданими	створення спеціалізованого програмного забезпечення для керування метаданими	Custom Application Development
	управління базами, репозиторіями для зберігання програм або призначених для однієї платформ; керування ключовими запитами	виробничі і невиробничі фонди та інші цінності для: ІТ-підтримки та аутсорсингу; ІТ-консалтингу та оцифрування

Джерело: сформовано на основі [3; 6].

робництва та продажу товарів і послуг, орієнтованих на процеси управління даними на базі ІТ-технологій та зв'язку. Відтак ознаки, якими наділений такий бізнес наведені на рис. 1.

Відповідно для ефективної організації бізнесу в ІТ-сфері важливим є орієнтування на конкретні сфери пошуку бізнес-ідей, на напрями для створення бізнесу в ІТ-сфері. Відповідно до змісту наукових праць із систематизації базових засад організації бізнесу в ІТ-сфері основі його гіпотетично-дедуктивної моделі [1; 2], серед узагальнених сфер пошуку бізнес-ідей виділені: виробництво та продаж послуг аналізу даних; виробництво та продаж товарів і послуг, орієнтованих на архітектурне та програмне проєктування; виробництво та продаж послуг Data mining; виробництво та продаж товарів і послуг захисту та шифрування даних; виробництво та продаж товарів і послуг для перетворення та завантаження даних; виробництво та продаж товарів і послуг для моделювання даних та забезпечення якості даних; виробництво та продаж послуг орієнтованих на сховища даних; виробництво та продаж товарів і послуг керування метаданими. Серед напрямків для створення бізнесу в ІТ-сфері мають бути виділені особливості формування умов для створення бізнесу в ІТ-сфері та акумулювання капіталу. Так, базові засади для ефек-

тивної організації бізнесу в ІТ-сфері систематизовані та охарактеризовані в табл. 1.

Наведені вище засади є основними, однак не вичерпними та за потреби можуть бути розширені. Разом з тим цінністю наведених даних є те, що вони дозволяють уточнити та системно схарактеризувати базові продуценти бізнесу в ІТ-сфері, які визначають спрямування потоків акумулювання капіталу за типами виробничих і невиробничих фондів, інших цінностей, за типами діяльності, що визначають ідентичності умов додання вартості.

Так, серед базових продуцентів бізнесу в ІТ-сфері та властивих їм напрямків акумулювання капіталу нами виділені такі [2, с. 26]:

1) продуцент ІТ-підтримки та аутсорсинг — узагальнює діяльність, що орієнтована на групи продуктів, які додають вартість через підтримку, розміщення, оновлення, інтеграцію та налаштування ІТ-продуктів, транслювання контенту;

2) продуцент ІТ-консалтингу та оцифрування — узагальнює діяльність, що орієнтована на групи продуктів, які додають вартість через оцифрування інформації, різноманітні сервіси, у тому числі ті, що складаються з консалтингу за напрямками внесеними до класифікації Європейського довідника консультантів;

Таблиця 2. Характеристика специфіки акумулювання капіталу та легалізації бізнесу за продуцентом ІТ-підтримка та аутсорсингом

Тип бізнесу	Сфера охоплення	Послуги та товари*	Форми побудови бізнесу за набутими правами юридичної або фізичної особи
Mobil Dev	Комплекс послуг з вирішення творчих та технічних завдань для різноманітних послуг та продуктів у Інтернет	Створення та просування віджетів та ігор для мереж ⁽¹⁾ , реклама, директ-маркетинг, інші цифрові послуги (за виключенням SEO; SMM; SMO ⁽²⁾)	ФОП (робота за договором про надання послуг, виконання роботи по інвойсу), закордонне представництво, філіал (розміщення замовлень для резидентів); компанія (робота за змішаною моделлю), юридична особа (робота виконується найманими співробітниками))
Аутсорсинг	Комплекс заходів, з прийняття суб'єктом бізнесу певних процесів чи функцій інших бізнесів з ІТ-підтримки та аутсорсингу	Управління базами даних, супроводження програмного забезпечення, просування віджетів та ігор для мереж тощо ⁽¹⁾	компанія (робота за змішаною моделлю), юридична особа (робота виконується найманими співробітниками))
Фріланс у межах процесів ІТ-підтримки	Виконання певної роботи за дорученням у межах процесів ІТ-підтримки	Розробка чи просування сайтів, планування, та проектування інтегрованих комп'ютерних систем, створення контенту ⁽¹⁾	ФОП, робота з нефіксованим робочим часом

Примітка

* легалізація бізнесу відповідно до основного та другорядних видів економічної діяльності суб'єктів бізнесу, серед яких:

(1) діяльність у сфері інформаційних технологій; (2) надання інших інформаційних послуг.

Джерело: розроблено на основі [1; 4].

3) продуцент Custom Application Development — узагальнює діяльність, що орієнтована на групи продуктів, які додають вартість через розробку програмного забезпечення.

Зауважимо, що на початковому етапі сукупність фондів та інших цінностей має бути достатньою не тільки для реалізації бізнес-ідеї, але і для створення суб'єктом бізнесу можливості легалізуватися (у тому числі з урахуванням вимог до мінімального розміру статутного капіталу та потреб вкладень у власну справу). На етапі функціонування, акумульованої сукупності фондів та інших цінностей має бути достатньо для безперебійного створення суб'єктом бізнесу товарів та послуг за оптимального балансу витрат та доходів у межах обраного напрямку бізнесу. Так, належність суб'єкту бізнесу до продуцента ІТ-підтримки та аутсорсингу вимагає попереднього придбання або оренди спеціалізованих фондів для компонування мережевої інфраструктури, телефонії, серверної інфраструктури, систем зберігання даних, робочих станцій і периферійного обладнання [2, с. 26]. При цьому сукупність фондів та інших цінностей має бути достатньою для реалізації бізнес-ідеї та створення для суб'єкта економічної діяльності можливості легалізуватися та продовжити діяльність за одним з наступних типів бізнесу: Mobil Dev; Аутсорсинг; Фріланс у межах процесів ІТ-підтримки. Так, характеристика специфіки акумулювання капіталу та легалізації бізнесу наведена в табл. 2.

При цьому суб'єкти бізнесу легалізуються передусім за таким видом економічної діяльності, як інформаційні технології (за напрямом тестування і технічної підтримки програмного забезпечення, планування та проектування інтегрованих комп'ютерних систем, які поєднують апаратні засоби, програмне забезпечення та комунікаційні технології, консультування та пов'язана з ними діяльність). Разом з тим можлива легалізація за напрямком надання інших інформаційних послуг.

Так, належність суб'єкту бізнесу в ІТ-сфері до продуцента ІТ-консалтингу та оцифровування вимагає попереднього придбання або оренди оцифрувальних сканерів, обладнання для сканування, мультимедійне та відео устаткування тощо [2, с. 26]. Сукупність фондів

та інших цінностей має бути достатньою для реалізації бізнес-ідеї та створення для суб'єкта економічної діяльності можливості легалізуватися та продовжити діяльність за одним з наступних типів бізнесу: Digital; Фріланс у межах процесів виробництва та продажу різноманітних сервісів; копірайтинг; SEO; PPC; Digital; SMM; VEB; Креатив; Дизайн.

Можлива легалізація діяльності суб'єкта бізнесу, що поєднує кілька з зазначених видів бізнесу.

Так, характеристика специфіки акумулювання капіталу та легалізації бізнесу наведена в табл. 3.

Суб'єкти бізнесу легалізуються та діють за таким видом економічної діяльності, як діяльність з надання інших інформаційних послуг. Разом з тим можлива легалізація та діяльність у сфері інформаційних технологій.

Належність бізнесу в ІТ-сфері до продуцента Custom Application Development вимагає попереднього придбання або оренди серверного та мережевого обладнання, робочих станцій, системного програмного забезпечення, установок безперебійного живлення і резервного копіювання та інших цінностей [2, с. 26]. При цьому сукупність фондів та цінностей має бути достатньою для реалізації бізнес-ідеї та створення для суб'єкта бізнесу можливості легалізуватися та продовжити діяльність за одним з наступних типів бізнесу: ІТ (продуктова діяльність); ІТ Фріланс; ІТ Аутсорсинг. Можлива легалізація діяльності, що поєднує кілька з зазначених видів бізнесу.

Характеристика акумулювання капіталу та специфіки легалізації бізнесу за типом бізнесу наведена в табл. 4.

При цьому суб'єкти бізнесу легалізуються передусім за видом діяльності у сфері інформаційних технологій (що орієнтований на розроблення, модифікацію, тестування і технічну підтримку програмного забезпечення, програмне забезпечення та комунікаційні технології; керування й обслуговування комп'ютерних систем клієнтів, інша професійна діяльність у сфері інформаційних технологій). Разом з тим можлива легалізація за напрямком надання інших інформаційних послуг та видання іншого програмного забезпечення.

Таблиця 3. Характеристика специфіки акумулювання капіталу та легалізації бізнесу за продуцентом ІТ-консалтинг та оцифрування

Тип бізнесу	Сфера охоплення	Послуги та товари	Форми побудови бізнесу за набутими правами юридичної або фізичної особи
Фріланс у межах процесів виробництва та продажу різноманітних сервісів	Виконання певної роботи за дорученням у межах процесів виробництва та продажу різноманітних сервісів	Створення та просування віджетів та ігор для мереж. ⁽¹⁾ Реклама, директ-маркетинг, надання послуг консалтингу, введення у використання вже готового програмного забезпечення тощо ⁽²⁾	ФОП, робота з нефіксованим робочим часом
Digital	Комплекс послуг з вирішення творчих та технічних завдань для різноманітних послуг та продуктів у Інтернет		ФОП (робота за договором про надання послуг, по інвойсу), окрема господарська одиниця (розміщення замовлень для резидентів); компанія (робота за змішаною моделлю), юридична особа (робота виконується найманими співробітниками))
SEO	Оптимізація в пошукових системах для підвищення рейтингів сайтів - оброблення даних, розміщення (хостинг)	Комплекс заходів та дій, спрямованих на підвищення рейтингів сайту у пошукових системах ⁽²⁾	
PPC	Публікації реклами на сайтах, у пошукових системах, на різних сервісах	Контекстна реклама Google та Яндекс тощо ⁽²⁾	ФОП (робота за договором про надання послуг, виконання роботи по інвойсу), відокремлена господарська одиниця. (розміщення замовлень для резидентів);
SMM	Просування товарів та послуг у соціальних мережах, блогах, форумах та спільнотах	Популяризації брендів на соціальних та інших майданчиках ⁽²⁾	
VEB	Створення та просування сайтів та інтерфейсів, графічний дизайн	Створення та популяризація сайтів, інтерфейсів ⁽²⁾	
Дизайн	Створення чи вдосконалення візуального іміджу бренду, створення сторінки замовника в інтернеті	Створення веб-інтерфейсів та брендингу ⁽²⁾	

Примітка

* легалізація бізнесу відповідно до основного та другорядних видів економічної діяльності суб'єктів бізнесу, серед яких:

(1) діяльність у сфері інформаційних технологій; (2) надання інших інформаційних послуг.

Джерело: розроблено на основі [1; 4].

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

За результатами дослідження зроблено наступні висновки, щодо організації бізнесу в ІТ-сфері:

1. Діяльність суб'єкта бізнесу вважається можливою з часу акумулювання капіталу, достатнього для реалізації бізнес-ідеї. Відтак основою погляду на організацію такого бізнесу має бути раціоналізація діяльності та забезпечення подальшого планування потоків акуму-

Таблиця 4. Характеристика специфіки акумулювання капіталу та легалізації бізнесу за продуцентом Custom Application Development

Тип бізнесу	Сфера охоплення	Послуги та товари	Форми побудови бізнесу за набутими правами юридичної або фізичної особи
ІТ (продуктова діяльність)	Продуктова діяльність, орієнтована на створення власних програмних продуктів (мобільні та веб-додатки, онлайн-сервіси, антивірусні компанії тощо).	Створення програмного забезпечення, програмованих системи та баз даних ^{(2), (3)} , Консультування з питань інформатизації ⁽¹⁾ .	ФОП (робота за договором про надання послуг, виконання роботи по інвойсу), окрема господарська одиниця (розміщення замовлень для резидентів); об'єднання (робота за змішаною моделлю), юридична особа (робота виконується найманими співробітниками))
ІТ Аутсорсинг	Розробка додатків, програмного забезпечення на замовлення третіх осіб, консультування з питань інформатизації		
ІТ Фріланс	Виконання за дорученням розроблення, модифікації, тестування, технічної підтримки програмного забезпечення.		окремий ФОП (робота за договором про надання послуг, виконання роботи по інвойсу), робота з нефіксованим робочим часом

Примітка

* легалізація бізнесу відповідно до основного та другорядних видів економічної діяльності суб'єктів бізнесу, серед яких:

(1) діяльність у сфері інформаційних технологій; (2) надання інших інформаційних послуг; (3) видання іншого програмного забезпечення.

Джерело: розроблено на основі [1; 4].

лювання капіталу за типами фондів та цінностей. У межах система поглядів на організацію бізнесу зазначимо, що за типами діяльності важливе врахування типу бізнесу та сфери охоплення за типами діяльності важливе врахування типу бізнесу та сфери охоплення. Це потрібно, щоб у кожному продуценті застосовувалися адекватні погляди на методи організаційного впливу. На рівні окремого бізнесу окреслені дані відомі, відтак добір основних методів планування теж має мати сферу охоплення та специфічність, які виражаються в організаційному впливі та його трансляванні у межах організаційної структури окремого бізнесу;

2. Діяльність суб'єкта бізнесу вважається можливою, якщо є легалізованою. У межах системи поглядів на організацію бізнесу зазначимо, що їх складовою є регульовальний вплив держави, який потребує доповнення продуцентів конкретикою щодо основного та другорядних видів економічної діяльності суб'єктів бізнесу (для цього застосовують систему кодування основного та другорядних видів економічної діяльності або коди за КВЕД-2010. За цією системою суб'єкти бізнесу в ІТ сфері деталізуються за напрямками видання програмного забезпечення, за напрямками діяльності у сфері інформаційних технологій, за напрямками надання інших інформаційних послуг. Разом з тим за КВЕД-2010 суб'єкти бізнесу не можуть бути чітко відмежовані за продуцентами.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямі полягають у поглибленні розуміння загальних засад організації бізнесу в ІТ-сфері через призму його продуцентів паралельно з ідентифікацією такого бізнесу за системою кодування основного та другорядних видів економічної діяльності.

Література:

1. Василечко Н. Варіанти побудови структури ІТ-компаній в Україні, АО "БК Партнерс", 2016, Т.1 URL.: <https://legalaid.ua/ua/varianty-pobudovy-struktury-it-kompanij-v-ukrajini-chastyna-1/#:~:text=>
2. Журавльов О. В., Сімахов О. А. Статистичне дослідження ринку ІТ-послуг в Україні, Статистика України, 2018, № 4, С. 25—33.
3. Карий О.І., Гальків Л.І., Цапулич А.Ю. Розвиток ІТ-сфери України: чинники та напрями активізації, Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: Проблеми економіки та управління, 2021, Вип. 5 (1). С. 42—55.
4. Ковальчук Т.Г., Загарій В.К. Роль аутсорсингу в забезпеченні конкурентоспроможності країн, Бізнес Інформ, 2020, №3. С. 26—32.
5. Колосова К.К., Зелінська О. В. Огляд методів UX-досліджень під час створення ІТ-продуктів, Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса, 2022, Т2, № 14, С. 267—270.
6. Тимошенко Н.Ю., Ронський Б.Ю. Проблеми та перспективи розвитку ІТ-індустрії в Україні, Економіка і суспільство, 2018, Вип. 17, С. 384—388.

References:

1. Vasilechko, N. (2016), "Variants of building the structure of IT companies in Ukraine", АО "BK Partners", vol.1, available at.: <https://legalaid.ua/ua/varianty-pobudovy-struktury-it-kompanij-v-ukrajini-chastyna-1/#:~:text=>

pobudovy-struktury-it-kompanij-v-ukrajini-chastyna-1/#:~:text. (Accessed 1 Aug 2022).

2. Zhuravlov, O.V. and Simachov, O.A. (2018), "Statistical research of the IT services market in Ukraine", Statystyka Ukrayiny, Vol. 4, pp. 25—33.

3. Karyy, O.I., Hal'kiv, L.I. and Tsapulych, A.YU. (2021), "Development of the IT sphere of Ukraine: factors and directions of activation", Bulletin of the National University "Lviv Polytechnic". Series: Problems of economics and management, Vol. 5 (1), pp. 42—55.

4. Kovalchuk, T.H. and Zahariy, V.K. (2020), "The role of outsourcing in ensuring the competitiveness of countries", Biznes Inform, Vol. 3. pp. 26—32.

5. Kolosova, K.K. and Zelins'ka, O.V. (2022), "Review of UX research methods during the creation of IT products", Visnyk student-s'koho naukovohto tovarystva DonNU imeni Vasylya Stusa, Vol. 2 (14), pp. 267—270.

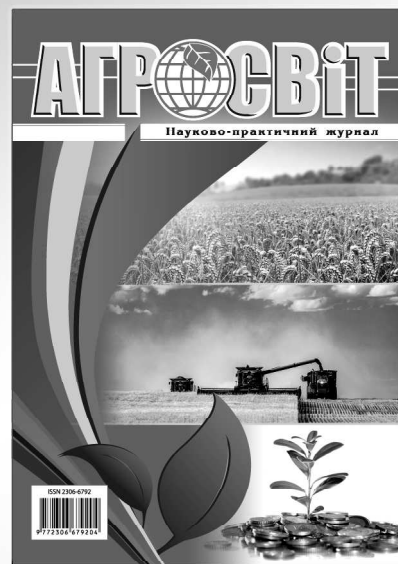
6. Tymoshenko, N.YU. and Rons'kyy, B.YU. (2018), "Problems and prospects for the development of the IT industry in Ukraine", Ekonomika i suspil'stvo, Vol. 17, pp. 384—388.

Стаття надійшла до редакції 14.02.2023 р.

АГРОСВІТ

www.agrosvit.info

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

**Журнал включено до переліку
наукових фахових видань України
з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)**

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292